

Vassaraälven - WA13377023 / SE745499-172223

Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)

Vattenkategori	Vattendrag	Län	Norrbottn - 25
Typ	Preliminär vattenförekomst	Kommun	Gällivare - 2523
Distrikt	1. Bottenviken (nationell del) - SE1	Längd (km)	5,9
Huvudavrinningsområde	Kalixälven - SE4000		

Mer information <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA13377023>

Länk till tidigare vatten

Denna vattenförekomst ingick tidigare i följande vattenförekomster eller övriga vatten

Miljökvalitetsnorm**Ekologisk status**

Version: Beslutad

Kvalitetskrav
 God ekologisk status 2027

Den ekologiska statusen i ytvattenförekomsten har klassificerats till måttlig, otillfredsställande eller dålig. Vattenmyndigheten har bedömt att det finns skäl att fastställa miljökvalitetsnormen till god ekologisk status med tidsfrist till 2027 i enlighet med 4 kap 2§ Vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004:660).

Motivering till kvalitetskrav

▲ Motiveringstexter kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Morfologiska förändringar

I vattenförekomsten finns av människan skapade morfologiska förändringar som har bidragit till att ekologisk status bedömts till sämre än god. Vilken eller vilka typer av morfologisk förändring som är aktuell i denna vattenförekomst går att läsa om under rubriken Påverkanskällor. För att vattenförekomsten ska nå god ekologisk status krävs åtgärder. De föreslagna åtgärderna är listade under rubriken Åtgärder. Samtliga vattenförekomster med morfologiska problem är i behov av åtgärdsutredning innan fysiska åtgärder kan påbörjas. Detta beror på att underlaget som använts för klassning är relativt grovt och därmed saknas information om i vilken omfattning åtgärder krävs eller mer specifikt vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status. När en åtgärdsutredning genomförts ska fysiska åtgärder utföras i syfte att nå miljökvalitetsnormen inom utsatt tid. Processen förutses bli tids- och resurskrävande till följd av en kombination av otillräcklig administrativ kapacitet, otillräckliga resurser samt otillräcklig lagstiftning. Dessutom är återhämtningstiden för att etablera ekologiskt funktionella kantzoner så pass lång att god status inte kan förväntas nås innan 2021. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2027.

Flödesregleringar

Vattenförekomsten är påverkad av hydrologiska förändringar som har bidragit till att ekologisk status bedömts till sämre än god. Vilken typ av hydrologisk förändring som är aktuell i denna förekomst går att läsa om under rubriken Påverkanskällor. För att vattenförekomsten ska nå god ekologisk status krävs åtgärder. Vattenförekomster med hydrologiska problem är i första hand i behov av åtgärdsutredning innan fysiska åtgärder kan påbörjas. Detta beror på att underlaget som använts för klassning är relativt grovt och därmed saknas information om i vilken omfattning åtgärder krävs samt mer specifikt vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status. När en åtgärdsutredning genomförts ska fysiska åtgärder utföras i syfte att nå miljökvalitetsnormen inom utsatt tid. Processen förutses bli tids- och resurskrävande till följd av en kombination av otillräcklig administrativ kapacitet, otillräckliga resurser samt otillräcklig lagstiftning vilket sammantaget innebär orimliga kostnader. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2021.

Konnektivitet

I vattenförekomsten eller i närliggande vattenförekomster finns ett eller flera av människan skapade vandringshinder. Detta bidrar till att ekologisk status idag är sämre än god. Information om vilken typ av vandringshinder det handlar om finns under rubriken Påverkanskällor. För att nå god ekologisk status behöver fria vandringsvägar för fisk och andra organismer skapas. Under rubriken Åtgärder finns det mer att läsa. Först måste det utredas vilka åtgärder som är lämpliga på den här platsen. I nästa skede utförs åtgärderna så att miljökvalitetsnormen uppnås inom utsatt tid. Det kan dock vara svårt att hinna med åtgärder innan 2015, eftersom den administrativa kapaciteten och resurserna för offentlig finansiering kan visa sig vara otillräckliga. I vissa fall kan även lagstiftningen behöva ses över. Sammantaget kan processen därmed innebära orimliga kostnader. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2021.

Kemisk ytvattenstatus**Kvalitetskrav**
 God kemisk ytvattenstatus

God kemisk ytvattenstatus 2015 med undantag för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE). Ämnen vars påverkan i första hand kommer ifrån atmosfäriskt nedfall från långväga lufttransporter efter förbränning av varor. Ämnena överskrider sina respektive gränsvärden i fisk i alla Sveriges vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Även om halterna minskar generellt på grund av restriktioner är det svårt att veta när god kemisk status kommer att uppnås. Undantag sätts i form av mindre strängt krav med skälen tekniskt omöjligt.

Undantag - Mindre stränga krav

Kvicksilver och kvicksilverföreningar

 Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvicksilver (Hg), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av kvicksilver bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referens från SLU i referensbiblioteket i VISS: 51583 eller IVLs biotadatabas: 51273). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av kvicksilver till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Den största påverkan av kvicksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga, globala atmosfäriska utsläpp från tung industri och förbränning av stenkol. I Sverige har en stor mängd av det nedfallande atmosfäriska kvicksilvret under lång tid ackumulerats skogsmarkens humuslager, varifrån det kontinuerligt sker ett läckage till ytvattnet med påföljande ackumulering i vattenlevande organismer och fisk. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av kvicksilver (december 2015) får dock inte öka.

Bromerad difenyleter

 Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus
▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för bromerade difenyletrar (kongenerna 28, 47, 99, 100, 153 och 154), även kallade polybromerade difenyletrar (PBDE), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av PBDE bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från långväga luftburna föroreningar och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE (december 2015) får dock inte öka.

Statusklassning

	Klassificering
Status ?	
- Ekologisk status	■ Måttlig
- Tillkomst/härkomst	■ Naturlig
- Kemisk status	■ Uppnår ej god
- Kemisk status utan överallt överskridande ämnen	■ God
Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer ?	
Påväxt-kiselalger	☐ Ej klassad
IPS-index för Kiselalger	☐ Ej klassad
ACID - Surhetsindex för vattendrag och sjöar	
Bottenfauna	☐ Ej klassad
ASPT	☐ Ej klassad
DJ-index	
MISA	
Fisk	☐ Ej klassad
Fisk i rinnande vatten (VIX)	
Ekologisk status - Fysikalisk kemiskt	
Allmänna förhållanden Fys-kem	■ Hög
Näringsämnen	■ Hög
Försurning	☐ Ej klassad
Särskilda förorenande ämnen	■ God
Icke syntetiska ämnen	■ God
Arsenik	■ God
Koppar	■ God
Krom	■ God
Uran	☐ Ej klassad
Zink	■ God

Syntetiska ämnen	☐ Ej klassad
Ammoniak	☐ Ej klassad
Icke-dioxinlika PCB'er (6 PCB: 28,52,101,138,153,180)	☐ Ej klassad
Nitrat	☐ Ej klassad

Ekologisk status - Hydromorfologi

Hydromorfologi	☐ Måttlig
Konnektivitet i vattendrag	☐ Otillfredsställande
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag	☐ Hög
Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag	☐ Otillfredsställande
Hydrologisk regim i vattendrag	☐ Otillfredsställande
Specifik flödesenergi i vattendrag	☐ Otillfredsställande
Volymsavvikelse i vattendrag	☐ Hög
Avvikelse i flödets förändringstakt	☐ Hög
Vattenståndets förändringstakt i vattendrag	☐ Ej klassad
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	☐ Måttlig
Vattendragsfårans form	☐ Otillfredsställande
Vattendragets planform	☐ Otillfredsställande
Vattendragsfårans bottensubstrat	☐ Otillfredsställande
Död ved i vattendrag	
Strukturer i vattendraget	☐ Otillfredsställande
Vattendragsfårans kanter	☐ Otillfredsställande
Vattendragets närområde	☐ Hög
Svämplanets strukturer och funktion i vattendrag	☐ Måttlig

Hydromorfologi cykel 1 2004-2015

Kontinuitet	
Förekomst av artificiella vandringshinder	
Fragmenteringsgrad	
Barriäreffekt	
Hydrologisk regim vattendrag	
Regleringsgrad för vattendrag	
Antal flödestoppar per år	
Variationskoefficient för dygnsflöden	
Förändrad medelhögvattenföring	
Reducerad medellågwaterföring	
Morfologiska förhållanden	
Rättnings- /kanaliseringsgrad	
Andel rensad sträcka	
Antal vägövergångar	
Markanvändning i närmiljön	
Markanvändning i delavrinningsområdet	
Död ved/Antal vedbitar	
Antal diken per km	

Kemisk status

Prioriterade ämnen	☐ Uppnår ej god
Bekämpningsmedel	
Industriella föroreningar	
Bromerad difenyleter	☐ Uppnår ej god
Tungmetaller - grupp	☐ Uppnår ej god
Bly och blyföreningar	☒ God
Kadmium och kadmiumföreningar	☒ God
Kvicksilver och kvicksilverföreningar	☐ Uppnår ej god
Nickel och nickelföreningar	☒ God
Övriga föroreningar	

Miljöproblem och påverkanskällor

Miljöproblem ?

	Klassificering
1. Övergödning och syrefattiga förhållanden	☒ Nej
2. Miljögifter	☐ Ja
3. Försurning	☒ Nej
4. Förändrade habitat genom fysisk påverkan	☐ Ja
4.1 Flödesförändringar	☐ Ja
4.2 Konnektivitetsförändringar	☐ Ja
4.3 Morfologiska förändringar	☐ Ja
5. Främmande arter	☐ Ej klassad
6. Annat betydande miljöproblem	

Påverkanskällor ?

	Klassificering
1. Punktkällor	
1.4 Punktkällor - Inte IPPC-industri	☒ Ej betydande påverkan
2. Diffusa källor	
2.6 Diffusa källor - Andra relevanta	
2.6.3 Atmosfärisk deposition	☐ Betydande påverkan
3. Vattenuttag	
4. Flödesreglering och morfologiska förändringar	
4.2 Flöde och morfologi - Verksdamm, vattenkraft	☐ Ej klassad
4.5 Flöde och morfologi - Vattenflödesreglering	☐ Ej klassad
4.5.4 Flöde och morfologi - Reglering för kraftproduktion	☐ Ej klassad
4.8 Flöde och morfologi - Tröskeldammar och grunddammar	☐ Ej klassad
5. Fysiska förändringar av sjöar och vattendrag	☐ Betydande påverkan
5.1 Fysiska förändringar vattendrag - Fysiska förändringar av vattendragsfåra	
5.1.1 Fysiska förändringar av vattendrag - Rensning av vattendrag för flotning	☐ Betydande påverkan
5.1.4 Fysiska förändringar av vattendrag - Rensning av vattendrag för upprätthållande av markavvattning	☐ Ej klassad
7. Annan morfologisk påverkan	
7.1 Andra morfologiska förändringar - Barriärer	☐ Ej klassad

7.1.1 Andra morfologiska förändringar -
Vägtrummor

Ej klassad

7.1.2 Andra morfologiska förändringar - Andra
barriärer

Ej klassad

8. Annan signifikant påverkan

Förbättringsbehov

Förbättringsbehoven anger den effekt som behöver uppnås för att miljö kvalitetsnormen för en vattenförekomst skall kunna följas. Där det finns kunskap om vilka miljöproblem samt vilken påverkan som orsakat den försämrade statusen anges även dessa. För att uppnå förbättringsbehovet behöver åtgärder genomföras men förbättringsbehovet anger inte vilken åtgärd som är lämpligast.

ID	Parameter	Storlek	Miljöproblem	Påverkan
VISSIMPROVEMENT0009119		0,6 ha	4.3 Morfologiska förändringar	5. Fysiska förändringar av sjöar och vattendrag
VISSIMPROVEMENT0035927		1,3 ha	4.3 Morfologiska förändringar	5.1.1 Fysiska förändringar av vattendrag - Rensning av vattendrag för flottning

Åtgärder

Här presenteras de föreslagna och genomförda åtgärderna för vattenförekomsten.

Juridiskt bindande åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att miljö kvalitetsnormerna ska följas. Åtgärdsprogrammen för respektive vattendistrikt hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är administrativa åtgärder som är juridiskt bindande. Dessa syftar till att bana väg för de åtgärder som genomförs direkt i vattenmiljöerna för att förbättra vattnets ekologiska och kemiska status.

Möjliga, planerade, pågående och genomförda åtgärder för bättre vattenkvalitet

Nedan visas genomförda och planerade åtgärder samt föreslagna åtgärder som kan behöva genomföras för att uppnå bättre vattenkvalitet. Åtgärderna är inte juridiskt bindande, utan en del i den långsiktiga planeringen för bättre vatten. Det kan finnas ytterligare åtgärder som av olika anledning ännu inte blivit registrerade. Vattenmyndigheterna välkomnar synpunkter och konkreta förbättringsförslag på föreslagna åtgärder.

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 2 (6 st)

Förslag på åtgärder som är möjliga att genomföra eller skulle behöva genomföras för att nå god vattenstatus.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspänn	Totalkostnad	Flaggor
Dagvattenåtgärder för minskad belastning av näringsämnen och förorenande ämnen - Kaavajoki och Vassaraälven Gällivare kommun	Dagvattenåtgärder		Minskning Totalkväve kg/ år Minskning Totalfosfor kg/ år Polyaromatiska kolväten (PAH) Zink	660 ha	2018 -	17 000 000 kr	
Ekologiskt funktionella kantzoner vid Vassaraälven.	Ekologiskt funktionella kantzoner	Vassaraälven		0,58 ha	-		
Flottledsäterställning i Vassaraälven	Flottledsäterställning	Vassaraälven			-		
Minskat utsläpp av förorenande ämnen från Aitikgruvan	Åtgärder för att minska påverkan från miljöfarlig verksamhet	Boliden Mineral AB - Aitikgruv		1 st	2016 -	1 000 000 kr	
Ekologiskt funktionella kantzoner vid Vassaraälven.	Åtgärdsutredning - övervakningsbehov	Vassaraälven		1 st	-		

Flottledsaterställning i Vassaraälven.	Åtgärdsutredning - övervakningsbehov	Vassaraälven	1 st	-
--	--------------------------------------	--------------	------	---

Planerade eller pågående åtgärder (1 st)

Åtgärder som planeras att genomföras eller håller på att genomföras.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Status	Storlek	Tidsspänn	Flaggor	Totalkostnad
Efterbehandling av förorenande ämnen, Aitikgruvan	Efterbehandling av miljögifter	Boliden, Aitikgruvan		Planerad	1 st	2030 - 2090		1 800 000 000 kr

Genomförda åtgärder (1 st)

Åtgärder som har genomförts i eller kring vattenförekomsten eller har en effekt på vattenförekomsten

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspänn	Flaggor	Totalkostnad
Minskat utsläpp av förorenande ämnen från Aitikgruvan	Utsläppsreduktion miljöfarlig verksamhet	Boliden Mineral AB - Aitikgruv		1 st	2014 - 2020		370 000 000 kr

Risk

Risken för att en miljö kvalitetsnorm inte följs och att en god miljöstatus inte uppnås ,

Klassificering

Riskbedömning ?

Risk att Ekologisk status/potential inte uppnås 2015

Risk att Kemisk status inte uppnås 2015

Risk att Kemisk status (exklusive kvicksilver) inte nås till 2015

Risk att Ekologisk status/potential inte uppnås 2021

■ Risk

Risk att Kemisk status inte uppnås 2021

■ Risk

Miljöövervakning

Övervakningsstation	Program	Undersökning	Programspecifikt ID	Programspecifikt namn
Vassaraälv, vid stenbron	RK, Aitikgruvan	Bottenfauna	526	Vassara älv vid stenbron
Vassaraälv, vid stenbron	RK, Aitikgruvan	Elfiske i vattendrag	526	Vassara älv vid stenbron
Vassaraälv, vid stenbron	SRK, Tome- och Kalix älvars vattenvårdsförbund	Vattenkemi	526	Vassara älv, vid stenbron
Vassaraälv, vid stenbron	RK, Aitikgruvan	Vattenkemi	526	Vassara älv vid stenbron
Vassaraälv, vid stenbron	SCR, Norrbottens län, screeningundersökningar	Vattendirektivsämnen i sjöar, vattendrag och kustvatten		526/Vassara älv vid stenbron

Skyddade områden

Område	EUID	Områdestyp
Avloppskänsliga områden, inlandsvatten, fosfor	SELK001	Avloppsvattendirektivet

Typindelning

Värde

Typindelning/Typtillhörighet ?

Vattentyp - Vattendrag	V2LNN
Vattenkategori	Vattendrag
Limnisk ekoregion/Kustvattentyp	Norrlands inland, under högsta trädgränsen över högsta kustlinjen

Avrinningsområde	Stor: >100 km ²
Färg (Humus)	Nej - ≤ 50 mgPt/l
Bakgrundsalkalinitet	Nej - ≤ 1,0 mekv Alk

Vattenversion

I följande versioner har detta objekt existerat

Version

SVAR_2012_2

SVAR_2016_4

Datum

2012-11-08 09:07

2019-05-16 08:57

Cykel

Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)

Förlängning av förvaltningscykel 2

Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) (aktuell)

Vattentyp

Preliminär vattenförekomst

Preliminär vattenförekomst

Vattenförekomst

Kontakta Länsstyrelsen i Norrbotten

E-post BD-DL-beredningssekretariatet@lansstyrelsen.se

Hemsida <http://www.lansstyrelsen.se/norbotten/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/vattenforvaltning/Pages/default.aspx>